

Sygn. akt I ACa 502/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 listopada 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący	:	SSA Krzysztof Chojnowski (spr.)
Sędziowie	:	SO del. Dariusz Małkiński SA Małgorzata Dołęgowska
Protokolant	:	Urszula Westfal

po rozpoznaniu w dniu 21 listopada 2013 r. w Białymstoku

na rozprawie

sprawy z powództwa **D. W.**

przeciwko **Kołu (...) w S.**

o ustalenie

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Łomży

z dnia 6 czerwca 2013 r. sygn. akt I C 716/12

I. zmienia zaskarżony wyrok w punktach 1 i 2 w ten sposób, że ustala że powód D. W. jest członkiem pozwanego Koła (...) w Ł. oraz zasądza od pozwanego na rzecz powoda 200 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;

II. zasądza od pozwanego na rzecz powoda 200 zł tytułem zwrotu kosztów procesu za drugą instancję.

UZASADNIENIE

Powód D. W. wnosił o ustalenie, że jest członkiem pozwanego Koła (...) w Ł.. Domagał się też zasądzenia od pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych.

Pozwane Koło (...) w Ł. wnosilo o oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powoda kosztów procesu według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Wyrokiem z dnia 6 czerwca 2013 roku Sąd Okręgowy w Łomży oddalił powództwo i zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 197 złotych tytułem kosztów procesu.

Sąd Okręgowy ustalił, że powód D. W. był członkiem pozwanego Koła (...) w Ł. od 1997 roku, tj. od początku jego istnienia. W 2005 roku powód wyjechał za granicę, gdzie przebywał do 2011 roku. W 2006 roku powód wystąpił do zarządu pozwanego o zgodę na zawieszenie go w prawach i obowiązkach członka na trzy lata. Zarząd pozwanego pozytywnie zaopiniował prośbę powoda i nadał jej dalszy bieg, przedstawiając ją zarządowi okręgowemu, który zgodnie z § 24 statutu Polskiego Związku Łowieckiego był kompetentny do podejmowania tego typu decyzji. Zarząd okręgowy nie wyraził zgody na zawieszenie powoda w obowiązkach i prawach członka, co obejmowało prawa i obowiązki zarówno w pozwanym Kole (...) jak i Polskim Związku Łowieckim. Powód do czasu wykreślenia go z listy członków pozwanego Koła (...) opłacał składki członkowskie.

Sąd I instancji ustalił też, że w dniu 19 września 2009 roku zarząd pozwanego zorganizował prace gospodarcze. Wszyscy członkowie pozwanego Koła (...) zobowiązani byli wziąć udział w tych pracach lub musieli wpłacić ekwiwalent w kwocie 80 złotych. W dniu 19 września 2009 roku na zbiórkę stawili się Z. K., ojciec powoda Z. W., J. K., M. K., a także prezes pozwanego L. C.. Zgodnie z poleceniem prezesa pozwanego Z. K. udał się w miejsce ambony S. IV i dokonał tam szeregu robót naprawczych i konserwacyjnych, m.in. przybił zniszczone szczeble w drabinie, poobcinał gałęzie zasłaniające widok. W tym samym czasie ojciec powoda, jak również J. K. i M. K. naprawiali ambonę R.. Po około półtorej godziny na miejsce ambony R. przyjechał Z. K. i razem z Z. W., J. K. i M. K. pracowali przy naprawie tej ambony, przy czym Z. K. pracował przy naprawie tej ambony około pięciu godzin. Z. W., J. K. i M. K. spotkali się jeszcze w dniu 11 listopada 2009 roku aby dokończyć roboty.

Z dalszych ustaleń Sądu Okręgowego wynika, że w dniu 19 września 2009 roku ojciec powoda sporządził protokół z wykonanych czynności, w którym wpisał, iż prace gospodarcze na rzecz pozwanego Koła (...) w imieniu powoda wykonał Z. K.. Zarząd pozwanego zakwestionował wykonanie zastępczych prac gospodarczych w sposób wskazany w protokole i w związku z tym pismem z dnia 15 stycznia 2010 roku zwrócił się do powoda z prośbą o uregulowanie należności w kwocie 80 złotych. Powód nie wykonał tego obowiązku i zarząd pozwanego pismem z dnia 1 lutego 2010 roku ponownie wezwał powoda do uiszczenia opłaty, wyznaczając mu termin na wykonanie tego obowiązku do dnia 15 lutego 2010 roku. Do dnia 25 lutego 2010 roku powód nie uiszczył opłaty i zarząd pozwanego uchwałą z tego dnia wykreślił powoda z listy członków pozwanego Koła (...). Powód odwołał się od tej decyzji zarządu pozwanego, ale walne zgromadzenie pozwanego działające jako organ drugiej instancji nie uwzględniło tego odwołania.

Sąd I instancji zaznaczył, że istotą sprawy było ustalenie, czy wykreślenie powoda z listy członków pozwanego Koła (...) nastąpiło zgodnie z prawem i statutem. Z art. art. 33 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 13 października 1995 roku prawo łowieckie (Dz. U. z 2005 roku, Nr 124 poz. 1066) wynika, że w sprawach nabycia lub utraty członkostwa w Polskim Związku Łowieckim oraz utraty członkostwa w kole łowieckim zainteresowany może - po wyczerpaniu postępowania wewnątrzorganizacyjnego - dochodzić swoich praw na drodze sądowej. Sąd Okręgowy podkreślił, że cywilnoprawny charakter stosunku członkostwa w stowarzyszeniu determinuje niedopuszczalność dowolności i całkowitej swobody w podejmowaniu przez organy stowarzyszenia decyzji o wykluczeniu członka. Wykluczenie jest skuteczne prawnie wówczas, gdy nie jest niezgodnie z prawem, statutem i zasadami współżycia społecznego. Kryteria te wyznaczają granice dopuszczalności ingerencji sądu w decyzje organów stowarzyszenia dotyczące członkostwa, które ma charakter dobrowolny i charakteryzuje się równością i wolnością podmiotów stosunku prawnego.

Sąd Okręgowy wskazał, że wykreślenie powoda z listy członków pozwanego było zgodne § 43 ust. 2 statutu Polskiego Związku Łowieckiego. Powód, pomimo dwukrotnego wezwania, nie opłacił kwoty 80 złotych, która stanowić miała ekwiwalent za prace gospodarcze wykonane przez członków pozwanego Koła (...) w dniu 19 września 2009 roku. Powód prac tych nie wykonał, gdyż w tym czasie przebywał za granicą. Sąd I instancji zwrócił uwagę, że walne zgromadzenie pozwanego w dniu 24 maja 2009 roku podjęło uchwałę, w której m.in. postanowiono o obowiązku wykonania na rzecz pozwanego Koła (...) przez każdego z jego członków prac w wymiarze ośmiu roboczogodzin lub wpłacenia równowartości tych prac w kwocie 80 złotych. W ocenie Sądu z uchwały tej nie wynika, aby dopuszczalne było wykonywanie pracy w imieniu nieobecnych członków przez innych członków. W uchwale tej wyraźnie wskazano

na obowiązek wykonania pracy przez każdego członka. Podobnie na posiedzeniu w dniu 17 września 2009 roku zarząd pozwanego postanowił, że nieobecny w czasie prac zostaną wysłane pisma z zawiadomieniem o obowiązku wpłaty ekwiwalentu. Zdaniem Sądu wykonanie prac za nieobecnego członka pozwanego Koła (...) przez innego jego członka wymagało poinformowania i uprzedniej zgody odpowiednich władz pozwanego. Gdyby bowiem sami członkowie pozwanego Koła (...) decydowali o tym jakie, kiedy i za kogo prace wykonują, zapisy uchwały walnego zgromadzenia pozwanego z dnia 24 maja 2009 roku pozostawałyby fikcją. W ocenie Sądu Okręgowego powód nie wykazał, aby prezes pozwanego L. C. takiej zgody udzielił. L. C. był na zbiórce w dniu 19 września 2009 roku i przydzielił Z. K. roboty w obszarze ambony S. IV. Świadek Z. K. przyznał, że na prośbę prezesa pozwanego udał się w to miejsce i pracował tam około półtorej godziny. Sąd I instancji nie uwzględnił twierdzeń powoda, że Z. K. nie miał obowiązku wykonania prac gospodarczych, gdyż nie dostał imiennego wezwania. Wskazał, że zgodnie z uchwałą walnego zgromadzenia pozwanego z dnia 24 maja 2009 roku każdy członek pozwanego miał obowiązek wykonania prac gospodarczych i umówione spotkanie w dniu 19 września 2009 roku odbyło się z wiadomych wszystkim członkom przyczyn. Z. K. jak również pozostali członkowie pozwanego Koła (...), którzy stawili się tego dnia, w pierwszym rzędzie odpracowywali swoje obowiązki. Sąd nie dał wiary wyjaśnieniom powoda i przesłuchanych w sprawie świadków, że między prezesem pozwanego a Z. K. istniało porozumienie, że wykona on prace za powoda, bowiem wyraźnie zaprzeczył temu prezes pozwanego L. C., a nadto nie jest to logiczne jeżeli wziąć pod uwagę, że każdy z członków pozwanego Koła (...) miał obowiązek wykonania prac za siebie i Z. K. został skierowany do pracy przy swojej ambonie. Jednocześnie Sąd I instancji zaznaczył, że nawet jeżeli uznać, iż Z. K. rzeczywiście wykonywał prace za powoda, to w świetle zeznań tego świadka nie można uznać, że obowiązek powoda wykonania robót na rzecz pozwanego Koła (...) został spełniony. Świadek ten zeznał bowiem, że pomagał ojcu powoda przez około pięć godzin, podczas gdy każdy z członków miał pracować osiem godzin. Protokół z wykonanych prac nie może stanowić dowodu na okoliczność, że istniało porozumienie co do wykonania przez Z. K. prac za powoda. Protokół, w którym wpisano, że Z. K. wykonał prace za powoda został sporządzony przez ojca powoda, a złożony nie na ręce prezesa pozwanego lecz łowczego koła. Protokół ten został zakwestionowany po ujawnieniu przez organy pozwanego, że dopisano do niego powoda. Z tych względów Sąd nie dał wiary wyjaśnieniom powoda i świadków Z. K., M. K. i M. L. w zakresie, w którym wskazywali, że Z. K. wykonywał prace zastępcze za powoda. Pozostają oni bowiem w silnym konflikcie z władzami pozwanego, przeciwko nim toczyły się postępowania dyscyplinarne i niewątpliwie byli oni zainteresowani wynikiem sporu.

Jednocześnie Sąd Okręgowy wskazał, że w omawianym okresie powód nie był zawieszony w prawach i obowiązkach zarówno członka pozwanego Koła (...), jak i Polskiego Związku Łowieckiego. Zgodnie z § 24 Statutu decyzję w tym przedmiocie podejmuje zarząd okręgowy, a zarząd okręgowy odmówił zawieszenia powoda. Powód przez cały czas opłacał składki członkowskie, a zatem był świadomy, że przez cały czas ciąży na nim obowiązki związane z członkostwem w pozwanym Kole (...).

W konsekwencji Sąd I instancji uznał, że zarząd pozwanego miał pełne podstawy do wykreślenia powoda z listy członków pozwanego Koła (...), skoro powód, pomimo dwukrotnego wezwania, nie uiszczył opłaty za niewykonaną pracę. Przepis § 43 ust. 2 Statutu Polskiego Związku Łowieckiego mówi także o „innych opłatach uchwalonych przez walne zgromadzenie.” Ekwiwalent za niewykonaną pracę jest swego rodzaju opłatą, którą dodatkowo ustanowiono na mocy uchwały walnego zgromadzenia pozwanego z dnia 24 maja 2009 roku.

Sąd Okręgowy zaznaczył też, że członkostwo w kole łowieckim ma charakter dobrowolny, a dobór członków jest suwerenną decyzją każdego koła. Przynależność do związku wymaga dobrowolnego podporządkowania się przez członków do obowiązków wynikających z tej przynależności. Skoro członkowie pozwanego Koła (...) uznali, że zachowanie powoda wyczerpało przesłanki z § 43 ust. 2 Statutu, to mieli pełne prawo w oparciu właśnie o Statut do podjęcia decyzji o wykluczeniu powoda. Decyzja taka została podjęta przez organy do tego powołane w ramach przysługujących im uprawnień statutowych. Co ważne za podjęciem uchwały w drugiej instancji głosowała zdecydowana większość wszystkich członków pozwanego Koła (...). Członkowie pozwanego Koła (...) nie dali wiary powodowi, a pozwane Koło (...) jest małe i członkowie się znają, potrafią siebie ocenić. Istotne jest również to, że sąd nie może ingerować w decyzję pozwanego Koła (...) będącą przejawem jego samorządności, w sytuacji gdy wykazane zostały zarzuty przypisywane powodowi. Jednocześnie uchwała została podjęta zgodnie z prawem i nie zachodzą żadne

uchybień związane z trybem jej podjęcia. Zastrzeżenia co do zarzutów stawianych powodowi jego ojciec przedstawił w odwołaniu, a także we wnioskach o uchylenie uchwał w ramach nadzoru przez zarząd główny Polskiego Związku Łowieckiego. Na żadnym etapie postępowania nie dopuszczono się naruszeń proceduralnych, powód był informowany o przysługujących mu uprawnieniach i korzystał w pełni ze swoich praw.

Sąd Okręgowy podkreślił, że to, iż wobec powoda zastosowano najsurowszą sankcję w postaci wykreślenia z listy członków pozwanego Koła (...) jest wyłączone spod kontroli sądu. Rzeczą sądu jest jedynie sprawdzenie, czy postawiony członkowi koła łowieckiego zarzut, będący podstawą wykreślenia, jest zgodny z rzeczywistym stanem rzeczy i czy stanowi statutową przyczynę wykluczenia.

Ostatecznie Sąd I instancji uznał, że decyzja o wykreśleniu powoda nie jest sprzeczna z prawem i dobrymi obyczajami i dlatego na podstawie art. 189 k.p.c. oddalił powództwo.

O kosztach procesu Sąd Okręgowy orzekł zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu.

Powyższy wyrok w całości zaskarżył apelacją powód zarzucając:

I. obrazę przepisów prawa procesowego tj. art. 233 k.p.c. poprzez dokonanie błędnej oceny i analizy materiału dowodowego znajdującego się w aktach sprawy, gdyż:

1. prawidłowa ocena działań pozwanego jak i okoliczności związanych z wykluczeniem powoda z pozwanego Koła (...) prowadzi do wniosku, iż wykluczenie to nie znajdowało podstaw faktycznych na poparcie stawianych powodowi zarzutów;

2. bezpodstawne i błędne przyjęcie, że nie można było „odpracowywać” prac na rzecz pozwanego Koła (...) przez inne osoby w sytuacji, gdy analiza uchwały z dnia 24 maja 2009 roku w żadnej mierze nie wskazuje, że nie można było tego robić, na zasadzie, co nie jest zabronione jest dozwolone, nadto była to powszechna praktyka w pozwanym Kole (...), jak i innych kołach łowieckich, o czym zeznawali świadkowie;

3. bezzasadne przyjęcie, że nie było zgody na taką praktykę, co do osoby powoda w sytuacji, gdy świadkowie powołani przez powoda wyraźnie takie okoliczności potwierdzają;

4. bezzasadne przyjęcie, że ekwiwalent za niewykonaną pracę jest „inną opłatą” w myśl § 43 ust. 2 Statutu Polskiego Związku Łowieckiego w sytuacji, gdy powód w piśmie z dnia 21 stycznia 2013 roku wyraźnie wskazuje argumenty na tezę wręcz przeciwną;

5. błędne przyjęcie przez Sąd Okręgowy, że skutecznie nałożono na powoda obowiązek prac na rzecz pozwanego Koła (...) w sytuacji, gdy nie ma przepisu w Statucie K. umożliwiającego nałożenie takiego obowiązku,

II. sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego polegającą na przyjęciu, iż zarzuty jakie były podstawą wykluczenia powoda są zgodne z rzeczywistym stanem rzeczy oraz bezzasadne zanegowanie zeznań świadków Z. K., M. K. i M. L. jako niewiarygodnych z uwagi na to, że pozostają oni w silnym konflikcie z władzami pozwanego Koła (...);

III. bezzasadne oddalenie wniosków dowodowych powoda zawartych w pismach z dnia 21 stycznia 2013 roku oraz z dnia 4 marca 2013 roku.

Domagał się zmiany zaskarżonego wyroku i uwzględnienia powództwa w całości oraz zasądzenia kosztów procesu za drugą instancję według norm prawem przepisanych ewentualnie uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy Sądowi Okręgowemu w Lublinie do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne co do podjęcia w dniu 24 maja 2009 roku przez walne zgromadzenie pozwanego Koła (...) uchwały o obowiązku wykonania prac na rzecz pozwanego przez każdego z jego członków w wymiarze ośmiu roboczogodzin lub wpłacenia do kasy pozwanego równowartości tych prac w kwocie 80 złotych. Nie budzą też wątpliwości ustalenia Sądu I instancji co do tego, że powód nie wykonał osobiście na rzecz pozwanego Koła (...) prac w wymiarze ośmiu godzin, ani nie wpłacił do kasy pozwanego kwoty 80 złotych. Ustalenia te Sąd Apelacyjny podziela i uznaje za własne. Ustalenia te nie były zresztą kwestionowane przez skarżącego.

Nie można jednak zgodzić się z oceną Sądu I instancji, że nieuiszczenie przez powoda na rzecz pozwanego kwoty 80 złotych stanowiącej równowartość niewykonanych osobiście przez powoda prac na rzecz pozwanego mogło stanowić podstawę uchwały zarządu pozwanego o skreśleniu powoda z listy członków pozwanego Koła (...).

Stosownie do § 43 ust. 2 Statutu Polskiego Związku Łowieckiego zarząd koła może skreślić członka z listy członków, jeżeli zalega on z zapłatą składek członkowskich lub innych opłat uchwalonych przez walne zgromadzenie. W ocenie Sądu Apelacyjnego „inne opłaty uchwalone przez walne zgromadzenie”, o jakich mowa w powołanym postanowieniu statutu Polskiego Związku Łowieckiego to opłaty związane z samym stosunkiem członkostwa w kole łowieckim. „Inną opłatą uchwaloną przez walne zgromadzenie” w rozumieniu § 43 ust. 2 statutu Polskiego Związku Łowieckiego jest opłata, którą członek koła łowieckiego będzie zobowiązany uiścić z racji samej przynależności do koła łowieckiego, niezależnie od innych okoliczności. Do tych opłat nie można zaliczyć zatem opłaty za niewykonaną na rzecz koła łowieckiego pracę. To, że opłata za niewykonaną na rzecz koła łowieckiego pracę została uchwalona przez walne zgromadzenie nie stanowi wystarczającej podstawy do zaliczenia jej do „innych opłat”, o jakich mowa w § 43 ust. 2 statutu Polskiego Związku Łowieckiego.

Skreślenie z listy członków koła łowieckiego jest pozbawieniem członkostwa w oparciu o kryteria formalne (np. nieuiszczanie składek członkowskich). Tryb ten ma zastosowanie do sytuacji oczywistych, weryfikowalnych bez potrzeby dokonywania oceny funkcjonowania członka w kole. Zdaniem Sądu Apelacyjnego stan faktyczny niniejszej sprawy nie uzasadnia zastosowania powyższego trybu, bowiem w sytuacji powoda nie zachodzi formalna przesłanka nieuiszczenia opłaty ściśle związanej z samym stosunkiem członkostwa w kole, lecz potrzebna jest ocena wykonywania przez niego obowiązków nałożonych uchwałą organów statutowych. Oznacza to, że nieuiszczenie przez członka koła łowieckiego uchwalonej przez walne zgromadzenie tego koła kwoty stanowiącej równowartość niewykonanych przez członka na rzecz koła łowieckiego prac może stanowić podstawę wykluczenia członka z koła. Zgodnie bowiem z § 44 ust. 1 Statutu Polskiego Związku Łowieckiego wykluczenie członka z koła może nastąpić w przypadku: 1) nieprzestrzegania prawa łowieckiego, Statutu bądź uporczywego uchylania się od wykonania obowiązków nałożonych przez uprawnione organy koła, 2) gdy członek koła rażąco narusza zasady współżycia koleżeńskie, dobre obyczaje bądź zasady etyki i tradycji łowieckiej. Stosownie do § 44 ust. 2 Statutu Polskiego Związku Łowieckiego wykluczenia członka z koła dokonuje walne zgromadzenie. Z § 44 ust. 3 Statutu Polskiego Związku Łowieckiego wynika zaś, że o umieszczeniu w porządku obrad sprawy dotyczącej wykluczenia członka z koła oraz jej uzasadnieniu zainteresowany oraz pozostali członkowie koła powinni być powiadomieni na piśmie, co najmniej na 14 dni przed terminem walnego zgromadzenia, przy czym zainteresowanego powiadamia się za potwierdzeniem odbioru. Odwołanie od uchwały walnego zgromadzenia koła przysługuje do zarządu okręgowego (§ 171 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 Statutu Polskiego Związku Łowieckiego).

Tryb postępowania przewidziany dla wykluczenia członka z koła łowieckiego nie został zachowany w niniejszej sprawie.

Z kolei uchwała zarządu pozwanego o skreśleniu powoda z listy członków pozwanego Koła (...) nie miała oparcia w Statucie Polskiego Związku Łowieckiego. Powód nie został skutecznie skreślony z listy członków pozwanego.

Niezależnie od powyższego trzeba zgodzić się ze skarżącym, że ustalenia Sądu I instancji co do tego, że uchwała walnego zgromadzenia pozwanego z dnia 24 maja 2009 roku nakładała na każdego z członków pozwanego obowiązek

osobistego wykonania prac na rzecz pozwanego w wymiarze ośmiu godzin nie znajduje oparcia w treści tej uchwały. Uchwałą tą nałożono obowiązek wykonania prac na rzecz pozwanego Koła (...) przez każdego z członków w wymiarze ośmiu roboczogodzin, sporządzenia z tych prac protokołu i przedstawienia go zarządowi pozwanego, lub wpłacenia równowartości tych prac w kwocie 80 złotych do kasy pozwanego (k. 94-95). Z uchwały tej nie wynika, że każdy z członków pozwanego Koła (...) miał osobiście wykonać na jego rzecz prace w wymiarze ośmiu godzin. Odmiennego wniosku nie sposób wyprowadzić także z protokołu zarządu pozwanego z dnia 17 września 2009 roku. W protokole tym zapisano jedynie, że „nieobecny wysłać pisma z wpłatą do końca września 2009 roku” (k. 97). Zapis ten nie stanowi wystarczającej podstawy do ustalenia, że uchwałą walnego zgromadzenia pozwanego z dnia 24 maja 2009 roku nałożono na każdego z członków pozwanego obowiązek osobistego wykonania prac na rzecz pozwanego w wymiarze ośmiu godzin. Nadto z zeznań przesłuchanych w sprawie świadków Z. K., M. K. i M. L. wynika, że w pozwanym Kole (...), a także w innych kołach łowieckich istniała praktyka, że ich członkowie wykonywali prace za innych członków. Świadkowie ci wskazali też, że w dniu 19 września 2009 roku prezes pozwanego Koła (...) ustalił z Z. K., iż wykona on za powoda prace na rzecz pozwanego. Zeznaniami tych świadków, wbrew ocenie Sądu I instancji, nie sposób odmówić wiarygodności jedynie z uwagi na to, że są oni skonfliktowani z władzami pozwanego Koła (...), że zeznania tych świadków są sprzeczne z zeznaniami prezesa pozwanego Koła (...). Zeznania powyższych świadków są zbieżne i spójne i dlatego w ocenie Sądu Apelacyjnego były one wiarygodne. Trzeba zatem uznać, że inne osoby mogły wykonać za powoda prace na rzecz pozwanego Koła (...). Powód zresztą nie mógł osobiście wykonać tych prac, bowiem w tym czasie przebywał za granicą.

Nie sposób też zgodzić się z Sądem I instancji, że zebrany w sprawie materiał dowodowy nie dawał podstaw do ustalenia, że za powoda wykonano prace na rzecz pozwanego Koła (...) w wymiarze ośmiu godzin. Świadek Z. C. zeznał bowiem, że pracował za powoda przy ambonie R. w wymiarze około pięciu godzin. Świadek ten, a także świadek M. K. wskazali także, że za powoda pracował również jego ojciec Z. W., przy czym M. K. podał, że ojciec powoda pracował za powoda przy ambonie R. także w listopadzie. W świetle tych zeznań nie budzi wątpliwości, że tak Z. K. jak i ojciec powoda wykonali za powoda prace na rzecz pozwanego Koła (...) w wymiarze ośmiu godzin.

To, że inne osoby wykonały za powoda prace na rzecz pozwanego Koła (...) wyłączało nakładanie na powoda obowiązku zapłaty do kasy pozwanego kwoty 80 złotych. Nieuiszczenie przez powoda na rzecz pozwanego Koła (...) kwoty 80 złotych nie mogło zatem stanowić podstawy pozbawienia powoda członkostwa w pozwanym Kole (...).

Końcowo trzeba wskazać, że oczywiście trafnie wskazał Sąd I instancji, iż dobór członków jest suwerenną decyzją każdego koła łowieckiego. Pamiętać jednak należy, że Polski Związek Łowiecki i będące jego członkami koła łowieckie mają monopolistyczny charakter. Prowadzenie gospodarki łowieckiej poprzez hodowlę i pozyskiwanie zwierzyny oraz działanie na rzecz jej ochrony poprzez regulację liczebności populacji zwierząt łownych jest zastrzeżone dla Polskiego Związku Łowieckiego. Osoba fizyczna, która np. chce wykonywać polowania indywidualne oraz uczestniczyć w polowaniach zbiorowych musi być członkiem Zrzeszenia. Dlatego też w ocenie Sądu Apelacyjnego pozbawienie członkostwa w kole łowieckim winno być poddane szczególnej kontroli sądu.

W niniejszej sprawie, jak wskazano powyżej, pozbawienie powoda członkostwa w pozwanym Kole (...) było sprzeczne ze Statutem Polskiego Związku Łowieckiego, a wynikało z tego, że, na skutek wewnętrznych konfliktów, większość członków pozwanego K. nie akceptuje powoda i chciała pozbawić go członkostwa w Kole (...). W świetle Statutu nie jest to jednak wystarczająca przyczyna do skreślenia go z listy członków K..

Z tych względów Sąd Apelacyjny uznał, że oparte na art. 189 k.p.c. powództwo o ustalenie, że powód jest członkiem pozwanego Koła (...) zasługiwało na uwzględnienie.

Korekta rozstrzygnięcia Sądu I instancji w przedmiocie żądania głównego skutkowałą zmianą orzeczenia tego Sądu o kosztach procesu.

Pozwany, który w całości przegrał proces w pierwszej instancji, zgodnie z art. 98 § 1 i 2 k.p.c., winien zwrócić powodowi poniesione przez niego w tym postępowaniu koszty, na które składa się opłata sądowa od pozwu w kwocie 200 złotych.

Dlatego na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmieniono zaskarżony wyrok jak w punkcie I sentencji.

O kosztach procesu za drugą instancję orzeczono mając na uwadze wynik postępowania odwoławczego oraz treść art. 98 § 1 i § 2 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., art. 108 § 1 k.p.c. i art. 109 k.p.c. Apelacja powoda została uwzględniona w całości i dlatego pozwany, zgodnie z zasadą wyrażoną w art. 98 § 1 k.p.c., jest zobowiązany zwrócić powodowi poniesione przez niego w postępowaniu odwoławczym koszty obejmujące opłatę sądową od apelacji w kwocie 200 złotych.